

KARBUNKULUS (24) *sb m*

karbunkulus (17), **karbunkuł** (5), **karbuńkul** (1), **karwunkul** (1); karbunkulus *Murm*, *Mymer*¹, *FalZioł* (7), *RejWiz*, *Leop*, *BibRadz* (2), *BielKron* (2), *SkarŻyw*, *PowodPr*; karbunkuł *RejAp*, *RejZwierc*, *WerGość* (2), *Calep*; karbuńkul: karwunkul *HistAl* (1 : 1).

k- (17), c- (7); -k- (16), -c- (8).

-a- (12), -ã- (2) *Murm*, *PowodPr*.

sg *N* karbunkulus (13), karbunkuł (1). ◇ *G* karbunkula (1). ◇ *A* karbunkulus (2). ◇ *pl N* karbunkulusy (1). ◇ *G* karbunkuł(o)w (3). ◇ *A* karbunkuły (3).

Sł stp: karwukiel, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Carbunculus* (*Rost*); drogi kamień półszlachetny (najcenniejsza odmiana granatu) barwy ciemnoczerwonej; *carbunculus Murm*, *FalZioł*, *Calep*, *Cn*; *acaustus*, *apyrotus*, *Carchedonius*, *ignis lapideus a. Maris Rubri*, *pyropus Cn* [*carbunculus*, *gemma – perła Mącz 38a*; *granatek*, kamień – *carbunculus Cn*] (14) : *Murm* 122; *Mymer*¹ 5v; *Carbunculus iefth* kamień drogi barzo czyrwony, W ciemnościach łweci *FalZioł* IV 49d; *Carbancula* [!] rodzajow iefth dwanaście, ale z tych rodzajow najlepze są fwiathłe, iakoby ogień z siebie wypuszczające *FalZioł* IV 50a, IV 49d, 50a; *Leop Ez* 27/16; *Calep* 164a.

W połączeniach szeregowych (6): á były ony íciany przychędżone s pereł kofztownych/ w wadze iednákich s Karbuńkulow/ s Smáragdow y z Amátistow. *HistAl* Hv; przed ktorego vliczką była winnicá niewymownie piękna/ máiąc groná s kámienia kofztownego z Vnionow s Kárwunkulow y z niezlicznych pereł. *HistAl* Lv; *BibRadz Ex* 28/18, 39/11; *BielKron* 34; Napierśnik z tablicą drogą/ w ktorey było dwanaście roznych farb/ y okrafy kámieni/ wielkiego kofztu bárzo/ to iefth/ Sárdyk/ Thopázyus/ Szmáragd/ Karbunkulus/ Száfir/ Iálpis/ Liguryk/ Achát/ Ametyft/ Chryzolit/ Onichim/ y Beryl. *SkarŻyw* 491.

2. *Ropne zapalenie skóry, bardzo bolesny rodzaj owrzodzeń*; *carbunculus FalZioł*, *Cn* [*carbunculus – niemoc, piekielnym ogniem zową, vulgo morbus sancti Antonii, vel ignis sacer vocatur, medici furniculum, ex bile adusta et sanguine inflammato vocant Mącz 38a*; – wrzód zaskórny *Calep*] (10) : Wrzedzienieczę którą zową *Carbunculus*^{us} leczy. *FalZioł* ††3a; á thego przykładay na bolączkę którą zową *Carbunculus*/ iefth wrzedzienieczá s kolery y ze krwi barzo bolączá. *FalZioł* I 91c, IV 3d; *Petrus Gámrat* [...] vmarł [...] wrzodem ktory zową lekarze Kárbunkulus *BielKron* 424v.

W połączeniach szeregowych (6): *RejWiz* 15; Iuż tu pod tym wrzodem możemy rozumieć wżytki wrzody fwiátá tego/ ony fránce nieślycháne/ ony Kánkry/ Kárbunkuły/ pedogry/ Sciátiki/ y ine wrzody *RejAp* 132; *RejZwierc* 60; *WerGość* 226, 262; *PowodPr* 37.

Synonimy: 1. *iskrzyk*; 2. *antraks*, *iskrzyk*, »piekielny ogień«, »świętego Antoniego niemoc«, *wąglik*, »wrzód ognisty«.